

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

typ zatím nepatří na Moravě k častým nálezům. Osídlení z mladší až pozdní doby římské bylo zjištěno v těsné blízkosti místa nálezu, jak to dokládá výzkum v Olomouci-Řepčíně v poloze „Dolní nivy, Karlov“ (Kalábek 1998; 2006, 438, obr. 7).

Zuzana Loskotová

Literatura

- Ambroz, A. K. 1966:** *Fibuly juga jevropskoj časti SSSR II. v. do n. e. – IV v. n. e. Archeologija SSSR. Svod archeologičeskich istočnikov D 1–30.* Moskva.
- Böhme-Schönberger, A. 1994:** Römische Kaiserzeit im Provinzialrömischen Gebiet und Beziehungen zur Germania Magna. In: H. Beck, D. Geuenich, H. Steuer (eds.): *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde, begründet von Johannes Hoops.* 2. Auf., Bd. 8. Berlin, New York, 511–523.
- Burger, A. S. 1966:** The Late Roman Cemetery at Ságvár. *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae XVIII.* Budapest, 99–234.
- Dombay, J. 1957:** Későrómai temetők Baranyában. A Janus Pannonius Múzeum évkönyve 1957, 181–330.
- Kalábek, M. 1998:** Severní Morava v době římské I, II. Rkp. diplomové práce. Uloženo: Knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.
- Kalábek, M. 2006:** Germánské osídlení Olomouce. In: *Archeologie Barbarů 2005. Sborník příspěvků z I. Protohistorické konference „Pozdně keltské, germánské a časně slovanské osídlení“.* Kounice, 20.–22. září 2005. Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Praha, 431–450.
- Keller, E. 1971:** *Die Spätromischen Grabfunde in Südbayern.* München.
- Kovrig, I. 1937:** *Die Haupttypen der kaiserzeitlichen Fibeln in Pannonien.* Dissertationes Pannonicae II, 4. Budapest.
- Patek, v. E. 1942:** *Verbreitung und Herkunft der römischen Fibeltypen von Pannonien.* Dissertationes Pannonicae II, 19. Budapest.
- Peškař, I. 1972:** *Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren.* Praha.
- Pröttel, P. M. 1991:** Zur Chronologie der Zwiebelknopffibeln. *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz* 35, 1988. Mainz, 347–372.
- Sági, K. 1960:** Die spätromische Bevölkerung der Umgebung von Keszthely. *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae XII.* Budapest, 187–256.
- Sakař, V. 1961:** Spony s cibulovitými knoflíky ve střední Evropě. *Památky archeologické* 52. Praha, 430–435.
- Staňa, Č. 1970:** Poznámky k počátkům doby stěhování národů na Moravě. *Památky archeologické* 61. Praha, 536–556.
- Steuer, H. 2007:** Zwiebelknopffibel. In: H. Beck, D. Geuenich, H. Steuer (eds.): *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde, begründet von Johannes Hoops.* 2. Auf., Bd. 34. Berlin, New York, 605–623.
- Tejral, J. 1993:** Za dob velkého neklidu. In: V. Podborský (ed.): *Pravěké dějiny Moravy.* Brno, 471–503.

Resumé

Olomouc (Kataster Řepčín, Bez. Olomouc). „Dolní Nivy“. In Olomouc-Řepčín wurde eine Zwiebelknopffibel entdeckt, die zur Gruppe der typischen provinzialrömischen Fibeln aus der spätromischen Kaiserzeit gehört. Die Fibel, mit Fuss des Typus Patek Tf. XXX: 5 (Patek 1942) mit zwei Kreisen im Ansatzfeld und zwei Paarem von Kreisen am Endstück, entspricht der Variante A des Typus 4 nach E. Keller (1971, Abb. 11: 9) oder der Variante B des Typus 3/4 nach P. M. Pröttel (1991, 357–360, Abb. 4a: B 4) und ist in der Zeit vom zweiten Drittel des 4. Jahrhunderts bis zum zweiten Jahrzehnt des 5. Jahrhunderts datiert (Pröttel 1991, 359, Abb. 11).

OPAVA (K. Ú. KATEŘINKY/MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

„Na hoštických lukách“. Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V době únor–září 2008 probíhal v místě záchraný archeologický výzkum vyvolaný stavebními pracemi spojenými s realizací komunikace–spojky S1. Výzkum zachytil rozsáhlé polykulturní sídliště, jehož součástí byly také 2 zahloubené jámy, které lze na podkladě keramického materiálu přiřadit době římské.

Jiří Juchelka

Resumé

Opava (Kataster Kateřinky/Malé Hoštice, Bez. Opava) „Na hoštických lukách“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. KYLEŠOVICE; OKR. OPAVA)

„Na stanech“. Mladší doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení: AÚ AV ČR Brno.

V roce 2008 pokračoval výzkum na polykulturní sídlištní lokalitě v bývalé polní trati „Na stanech“ (srv. PV za rok 2007). Zkoumány byly jednotlivé parcely, respektive jejich části zasažené výstavbou jednotlivých RD. Celkem zde bylo během této etapy prozkoumáno 32 ploch pro RD a větší souvislá plocha u železniční trati určená pro výstavbu 4 řadových RD. V rámci uvedených ploch bylo prozkoumáno značné množství objektů, které na základě nálezového fondu můžeme chronologicky zařadit do mladší doby římské. Vedle řady klasických zahloubených objektů zde bylo identifikováno několik charakteristických kvadratických topenišť vyložených kameny a zejména v pořadí druhá zahloubená pec na vypalování keramiky se související předpecní jámou (Obr. 10). Měla podobnou konstrukci jako pec objevená v roce 2007, byla jen o něco menší. Obě pece se nacházely ve vzdálenosti asi 50 m od sebe. Obsažnější zpráva bude podána po dokončení zpracování veškerého nalezeného materiálu.

Pavel Štabrava, Peter Kováčik